

VÁLTOZÓ VALÓSÁGUNK

Tudják és teszik

Géczi Jánossal, az MSZMP Nógrád megyei Bizottságának első titkárával beszélget Kassai-Végh Miklós

— Fejlődésünknek mindenkor közvetlen előfeltétele, a párt XII. kongresszusának előestéjén, néhány héttel hazánk felszabadulásának 35. évfordulója előtt pedig különösen jelentős szerepet kap, hogy milyen mértékben értelmezzük és érvényesítjük egységesen az elveket és gyakorlati tennivalókat. Ezt tekintve milyennek ítéli meg Géczi elvtárs tudati felkészültségünk jelenlegi helyzetét?

— Az elmúlt időszakban a magasabb követelmények és a nehezebb feltételek mellett gazdaságunk előrehaladásának iránya a döntő területeken megegyezik kitűzött céljainkkal. Terveinknek megfelelően az ipar, a mezőgazdaság termelése tovább fejlődött, termékeik minősége javult. Korszerűsödtek a munkahelyek, kiegyensúlyozottabbá vált az áruellátás, bővült a gyermek- és egészségügyi intézményhálózat, több új lakás épült. A hatékonyabbá váló gazdálkodás eredményeként, a központi intézkedések nyomán növekedtek a keresetek, a jövedelmek, tovább emelkedett a lakosság életszínvonala. Mindez kedvezően alakította az emberek élet- és munkakörülményeit.

Politikai helyzetünk kiegyensúlyozott, következetesen érvényesül a párt vezető szerepe. A dolgozók tevékenységében a politika iránti bizalom, a cselekvő támogatás jut kifejezésre.

Napjainkban, a pártkongresszusra való felkészülés során olyan kiemelkedően fontos politikai döntéseket, határozatokat készítünk elő, amelyek megvalósítása az egész társadalom felelős közreműködését igényli. A munka, amit el kell végeznünk, nem kevés: eredményeink reális számbavételét, a nehézségek, a gondok felelősségteljes mérlegelését kívánja meg.

Céljaink, feladataink körültekintő kialakítása, megvalósítása minden állampolgárt érintő közügy. Határozott bizakodásra ad okot, hogy a lakosság figyelme, fejlődésünket kísérő érdeklődése egyre gazdagodó ismeretekre alapszik. Cselekvő tenniakarás, növekvő politikai aktivitás jellemzi mindennapjainkat. A dolgozók helyeslik, elfogadják pártunk politikáját, arra törekednek, hogy lehetőségeink, adottságaink alapján eredményesen járuljanak hozzá a társadalom szocialista vonásainak erősítéséhez. megszilárdítsák vívmányainkat, sikeresen folytassák a szocialista építőmunkát. Erről győznek meg bennünket a pártcsoporthoz tartozók, a taggyűlések, a párttervezetek, az állami, tömegszervezetek rendezvényei, a különböző fórumok: munkásgyűlések, zárószámoló és tervtárgyaló közgyűlések, falugyűlések — közvetlen találkozásaink az emberekkel.

Hangsúlyoznom kell, hogy a jövőt alakító szándék nem reked meg az eszmecseréknél, javaslatoknál, véleményegyeztetésnél, vitáknál — amelyek természetesen szükségesek —, hanem tettekben, munkacselekedetekben mutatkozik meg. Ezt bizonyítják a termelésben, a gazdálkodásban elért munkasikerek az ipari, építőipari üzemekben, a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben, állami gazdaságokban.

Arra a kérdésre, hogy milyen mértékű tudatosság vezeti a szocialista ember cselekedeteit, eléggé reálisan látják-e a dolgozók helyzetünket és az előidézhető okokat, tudják-e vagy csupán érzik a változásban szükséges személyes felelősségüket, azt válaszolhatom, hogy bár a tudatosság nem mindenkinél és mindenhol egyforma mértékben van jelen, de — meggyőződésem ez — az emberek egyre sokoldalúbban, az összefüggéseket keresve értékelik körülményeinket. A célok, feladatok megfogalmazásában, azok megvalósításában a dolgozók felelőssége lényegesen nagyobb, tudatosabb a korábbinál. Ha nem is közvetlenül mérhe-

tő módon, de egyértelműen utal erre, hogy növekszik, gazdagodik az igényes, szigorú önelemzés — a saját munkával szembeni kritikus megnyilvánulás, a közéleti és a személyes felelősség összekapcsolása. A dolgozók egyre világosabban látják, hogy a fejlett szocialista társadalom építése, gazdasági fejlődésünk intenzív fejlődési szakasza a korábbinál magasabb fokú, ésszerűbb, tudatosabb tevékenységet követel. Ehhez járul még újszerű követelményeivel az utóbbi években kedvezőtlenül alakult világgazdasági helyzet. Olyan időszakban élünk, amikor a mennyiségi növekedés szempontjai mellett szükségszerűen előtérbe kerülnek a minőségi követelmények, amikor a termelést még inkább a szükségletekhez kell igazítani. A magasabb igények kielégítésének, az erőforrások bővítésének szerényebb lehetőségei pedig azt követelik meg, hogy jobban vegyük számba adottságainkat, nagyobb tervszerűséget, tudatosságot valósítsunk meg a fejlesztésben, a gazdálkodásban. Úgy gondolom, ezeket a célokat szolgálják azok az intézkedések (többek között a szabályozó rendszer továbbfejlesztése, az árrendszer módosítása), amelyek az 1980-as gazdasági évet jellemzik. Hogy céljainkat elérjük, biztonosanunk kell, hogy a teljesítmények minősítésekor egyértelműbben vegyük figyelembe a végzett munka valós értékeit, az anyagi elismerésben, a bérek alakulásában, az erkölcsi ösztönzésben ez a szempont jusson kifejezésre.

— Géczi elvtársnak 1974-ben a munkásművelődés, 1977-ben az életmód aktuális kérdéseiről a Palócföld oldalain kifejtett gondolatait nem pusztán a kiemelt jelentőségű problémának szóló figyelem kísérte, az érdeklődést növelte, hogy az áttekinthető helyzetleírásban mindkét alkalommal szerves és rangos helyet kaptak a megyei sajátosságok... Milyen helyi körülmények között valósul meg napjainkban a fentebb részletezett egység?

— Munkánk középpontjában a gazdasági feladatok megoldása áll. Tevékenységünkben következetesen nagyobb teret kívánunk adni annak az igénynek, hogy váljon hatékonyabbá a termelés, növekedjen a minőség, alakuljanak ki az eredményesebb gazdálkodás feltételei.

A korábbi évek tudatos ipartelepítése után az elmúlt években az üzemekben elsősorban a korszerűsítést, a rekonstrukciót szorgalmaztuk. Az V. ötéves terv ipari beruházásainak közel 60%-át fordítottuk technikai fejlesztésre, egy olyan folyamatban, amikor az ipar kedvezőbb ágazati és területi szerkezete alakult ki, javult a gyártmányszerkezet. A népgazdasági igényeinek megfelelően igyekeztünk adottságainkat kedvezőbben hasznosítani. Az elmúlt négy évben a termelés 15,8%-kal, az export 55,6%-kal nőtt. A fejlődés a gép-, az üveg- és kerámiaiparban legszembetűnőbb; ebben kiemelkedő szerepe van a Salgótarjáni Kohászati Üzemnek, a balassagyarmati kábelgyár, az üveggyárak, a Salgótarjáni Ruhagyár eredményeinek. A piacképesebb, a jobb minőségű termékek arányának növekedése mellett persze találkozunk korszerűtlen termékekkel, gyártási eljárásokkal, kevésbé jó munkafeltételekkel is; több üzemünk nehézkesen reagál a gyorsan változó igényekre, a tervszerűség, a minőségi és szállítási fegyelem nem fejlődik eléggé. Ugyanakkor jelentős tartalékokkal rendelkezünk az erőforrások kihasználásában, mindenekelőtt az energia- és anyagtakarékosság, a munkaerő ésszerűbb foglalkoztatása, a munkaszervezés területén.

A mezőgazdaság helyzetének megítélésakor abból a tényből kell kiindulni, hogy adottságaink kedvezőtlenek. Ennek ellenére az elért eredmények jelentősek. Ebben nagy szerepe van annak, hogy az utóbbi években termelőszövetkezeteink, állami gazdaságaink egyre jobban figyelembe veszik lehetőségeiket — így például növekedett a búza, a burgonya, az olajos növények és a bogysók termelése, nagyobb figyelem fordult az állattenyésztésre, ezen belül a szarvasmarha- és juhállomány növelé-

sére. A gazdálkodás eredményességének fokozása érdekében tudatosan tovább növekedett a segéd- és melléküzemági termelés aránya — jelenleg meghaladja az árbevétel egyharmadát. Természetesen itt is vannak még kihasználatlan lehetőségeink, hiszen a termésátlagokban, az állattenyésztés hozamaiban indokolatlanul jelentősek az egyes üzemek közötti eltérések, a termelés költségei nagyon gyorsan növekednek, a szakmai hozzáértés javításának, a szövetkezetek jobb együttműködésének érdekében is több kezdeményezést kell tenni.

Az elmúlt évek során a szolgáltatások területén, a kereskedelmi hálózat bővítésében is jelentősebb előrelépést tapasztalhattunk lakosságunk, kiegyensúlyozottá vált alapvetően az áruellátás. Ugyanakkor egyes ipari javító szolgáltatások növekedésének mértéke nem éri el a tervezettet, s joggal bosszantják a lakosságot az e területen tapasztalt minőségi, szervezési fogyatékoságok, a kulturálatlan vásárlási körülmények, a hiánycikkek is.

Összefoglalóan tehát azt állapíthatjuk meg, hogy az elmúlt időszakban a megye gazdasága tovább fejlődött, eredményeink jó lehetőséget teremtenek az elkövetkezendő évek feladatainak megalapozásához, a dolgozók növekvő felelőssége, hozzáértése, szakmai felkészültsége, a vezetők gazdagodó tapasztalatai megfelelő garanciát jelentenek a tennivalók megvalósításához.

— Napjainkban igen sok szó esik az érdekszférák — egyéni, közösségi, társadalmi érdek — egyeztetésének és szembenállásának problémáiról. Miben nyilvánul meg és mit kíván ma tőlünk a gondolkodásbeli és cselekvési egység?

— Az 1980. év két kiemelkedő eseménye, pártunk XII. kongresszusa és felszabadulásunk 35. évfordulója kivételes alkalom helyzetünk számbavételére. Elmondhatjuk, hogy az összetettebb — és korántsem kedvező — gazdasági körülmények tisztábban mutatják meg számunkra a jelentős erőfeszítésekkel elért eredményeket, s ezáltal közös erőnket, nyilvánvalóvá teszik, hogy politikában, gazdaságban, kultúrában egyaránt erősíteniünk kell a munkára szólító egységet. A tájékozódás, melyre egyre tágabb lehetőségünk nyílik, a figyelem, amellyel a világ sorsának alakulását kísérjük, nagyobb szerepet kap az építőmunka soros feladatainak megoldásában. Mutatja ezt, hogy egyre szélesebb kör-

ben és gazdagabban nyilvánul meg a szocialista értékrend, erkölcs, életmód, növekszik a munka rangja és becsülete, a közöségért érzett felelősség és áldozatkészség. Ezt bizonyítják a munkaverseny-mozgalom, a kommunista műszakok és a társadalmi munkaakciók szervezésében elért eredmények. A közösségi célkitűzésekben az egyéni életcélok is megfogalmazódnak. Harmónikusabbá, kiegyensúlyozottabbá válik az emberek élete, erősödik a közvetlen kapcsolatok iránti igény, a felnövekvő nemzedék és az idős korúak sorsáért vállalt felelősség is.

A céltudatos és közhasznú közösségi tevékenység eredménye, hogy mai viszonyaink között az emberek többségének jó a közérzete, ismerik feladataikat, s igyekeznek helytállni. Még többet akarnak tenni azért, hogy következetesebben valósuljon meg a párt politikája, hogy erősödjön az alkotó bizalom légköre. Ezért válik általánossá, hogy a termelésben, közéletben, tanulásban növekszik a felelősség, a szervezethez, a minőségi munka iránti figyelem, a készség az emberi viszonyok gazdagítására. S ez egyaránt jellemző a párttagokra és a pártönkívüliekre.

Nem állíthatjuk persze, hogy társadalmunkban nincsenek érdekellettek, hogy mindig minden egyes ember valamennyi érdeke érvényre jut. Azt sem várhatjuk el, hogy bárki is tartósan önérdelkei ellen cselekedjen. Egységünkhöz tartozik, hogy az emberekkel megismertetjük helyzetünket, lehetőségeinket, így növekszik valóságérzetük, létrejön az alapvető érdekek összhangja. Hatékonyan elősegíti ezt az, hogy a szocialista demokrácia társadalmi rendszerünk lényegi vonásává erősödött, tartalmasabbá váltak fórumai, egyre jelentősebb szerepet töltenek be az említett érdekek feltárásában, egyeztetésében, érvényesítésében, a dolgozó közösségek mozgósításában, nevelésében. A hiteles, korrekt, lényegretörő tájékoztatás alapvetően járul hozzá az összefüggések és folyamatok megismertetéséhez, a soron levő feladatok végrehajtásához, formálja az emberek gondolkodásmódját, fejleszti cselekvőképességüket. Helyzetünk, erőnk, perspektívánk biztos tudatában reális mérlegelésre van szükségünk és módunk. Hogy eredményeinket és gondjainkat együtt értékelve, s erőnyeinkre alapozva fogjunk össze a közös tennivalók elvégzéséért, szellemi és anyagi felemelkedésünk érdekében.

— Köszönöm a beszélgetést.

Ahová küldenek

A Lityerturnaja Gazeta című szovjet folyóiratban néhány éve összeállítás jelent meg arról, ki a jó vezető? A szempontokat felsorakoztatva kiderül: aki bizik magában és az ügyben, aki ismeri beosztottait, tehetséges emberekkel keríti magát körül, kellő mersze van beismerni saját hibáit, nem foglalkozik cseppnyi ügyekkel, rend van az asztalán, amikor ellenőriz, nem szórszálhasogató, bírálatával épít, pontos határidőket szab...

A szempontok között nem szerepeltek a „felettes” jellemzői.

A fészker alatt néhány köbméterre való hulladéklerak. Görbék, göcsörtösek, szélei szálkásak.

— Ebből válogathatnak! — mutat körbe széles mozdulattal a fatelep vezetője. — Majd az árát a szövetkezet pénztárában befizetik hazafelé. Ennyi kockázatot még vállalhatok...

Nem értjük az utolsó mondatot. Láthatja ezt arcunkon Z. József is, mert a

sártócsákat kerülgetve, tenyérnyi irodájába vezet. Búcsúzni szeretne alkalmi ismerőseitől. Poharakat kér, bort lötytyint bele.

— Ez az utolsó napom itt. Felmondtak, kirúgtak — mondja csendesen. Szemei furcsán csillognak, szeretné titkolni érzéseit, de alig képes rá. A feldolgozóüzem szívéhez nőtt. Az állami erdőgazdaságtól csalták ide négy esztendeje, amikor a k.-i termelőszövetkezet néhány gazdasággal karöltve belevágott a melléküzemág fejlesztésébe. A falu szélén szántó volt, helyére emelték a fűrészüzemet, szárítókat. Z. tárgyalt a kutatókkal, akik új szerkezetet álmodtak meg, az építőkkal, akik állandóan kifogásokat kerestek, vitatkoztak szállítókkal, kereskedőkkel, amíg az üzlet el nem indult.

A telepvezető kibámul az ablak maszatos üvegén, a portásfülszék mellett ágaszkodó sorompót figyel: felnyitották. Mintha azt sugallná neki: még kimehetsz, de vissza már nem...

— A nyugodtabb esztendőket következtek volna nekem is. Kevesebb idegességgel, kényelmesebb tempóval...

— Nem voltak megelégedve a munkájával? — érdeklődünk bátorítanul.

— Fél éve a minősítésemben még az állt, hogy minden szempontból megfelelek

jelenlegi beosztásomban. Hogy hat hónap alatt mi változott bennem? Azt hiszem, semmi. Csak a szövetkezet elnöke megelégtelt, hogy állandóan jártatom a számat. Ritkán voltunk azonos véleményen — magyarázza. — Mondhatok már mindent... Pest megyében találtam helyet, lakást kaptunk, a család már el is költözött.

A fiatal technikus együttérzően hallgatja volt főnöke szavait. Időnként bólogat. Nem tudja megállni, hogy ki ne kottyantssa: — Az elmúlt öt évben a termelőszövetkezetből tucatjával menekültek a szakemberek: főagronómus, üzemgazdászok, gépészmérnökök, állattenyésztők...

Mesélik, aki elhibázta a vetést, annak nem adatott meg a lehetőség, hogy következő tavasszal bizonyítsa hozzáértését. Itt gyorsan ítéletet mondtak róla: nem felel meg a követelményeknek, máshol pedig ugyanő bizalmat kapott, első számú vezető lett.

— Az fáj legjobban, hogy mindazoktól búcsúznom kell, akikkel együtt güröltünk kezdettől fogva. Összemelegedtünk, még a címetet is elkérték — kesereg Z. József, s félretolja maga elől a papírokat. Ő már a telepen egyetlen aktát sem lát el kézjegyével. — Én nem